

امور ادارہ و تحریر برہ سنہ سلا نیکی
توفیق افندی نظارت ایدر .

ادبیات ، فنون و معارف و مطالبات
ادبیہ و شئون معارف و ترقیدن بحث
ایدر . تنویر افکارہ خدمت ایلر .

مجموعہ ادب

۱۳۱۷

امور ادارہ و تحریر برہ سنہ متعلق خصوصیات
ایچون توفیق افندی بہ مراجعت اولنور .

در سعادت و ولایات شاہانہ ایچون بر
سنہک آونہ سی بکری بش غروشدہ
آونہ اجرتی برہنہ پوسنہ بولی قبول
ایدیلمر . مرکزہ شمدیلک باب عالی
جادہ سندنہ عطار بورغانکی افندیکنک
دکایدیر .

استانبول ایچون نسخہ سی : ۱۰ پارہ یہ در . شمدیلک پنجشنبہ کونلری نشر اولنور - ولایات شاہانہ ایچون نسخہ سی : ۲۰ پارہ یہ در .

اخطار مخصوص

کلہ جک نسخہ مزک زمان نشری
عید سعید فطرہ تصادف ایدہ جکندن
نشر اولنمہ جنی بیان اولنور .

هر عالمیہ بر او

کوندن کونہ دائرہ سی توسع ایتمکده
اولان ترقیات مدنیہ و طبیہ انسانلرک تحت
وسلامت لری تأمین ایدہ جک اسباب
و وسائلی حاضر لامقدہ تجویز ترانخی
ایتمور . ترقیات مدنیہ و طبیہ سایہ سندنہ
اییدن ای آکلا شیلان حقایقندن بری دہ
مساکن بشریہ نک ممکن اولدینی قدر
واسع وجیدالہوا اولسی لازم کلہ جکی
مادہ سی اولسیلہ ممالک متمدنہ شمدی
ضیق ، مزدحم ابنہ و خانہ لردہ ٹائلرک
اقامتدہ کی مضرات اثبات ایدیلرک ممکن
اولورسہ هر عالمہ ایچون آیری خانہ
وجودہ کتیرلسنہ حصر نظر دقت ایدلمش
و مساکن بشریہ خصوص سندنہ غریبلر
شمدی ممالک شرقیہ و باخصوص ممالک
عثمانیہ دہ احوال و عادات اہالی مقتضا -
سندن اولان بر قاعدہ بی موقع تطبیقہ
قویق اوزرہ بولمشدیر .

کرک در سعادتدہ و کرک ممالک محروسہ
بادشاہینک جہات سائر سندنہ اسکیدن
قالہ بر طاقم بیوک خانہ لر ، قوناقلر کوریلورک
شمدیکی طرز معیشت مزہ کورہ بویکی
اینہ بی انشا ابتدیرنلرک انشا آتہ اودرجہ
وسعت و جسامت و برمش اولملری موجب
حیرت مز اولور . فی الحقیقہ الہی سندنہ بری
غرب اصول و عاداتی کی طرز انشاسی دہ
مملکت مزہ داخل اولمہ بہ باشلاہلی
پوراجہ دہ انشا اولنان خانہ و قوناقلرک
اسکی وسعت و جسامت لری کورلہ مکہ
باشلامش ، نزی دہ غریبلر کی تجدید

ہواسی لزومنہ کورہ اجرا ایدیلہمین
ضیق خانہ لردہ یشامغہ آلدیرمق اوزرہ
بولمشدیر . بونک ایچون بزده دہ کتدیکہ
خانہ لر کوجولمکده و منلا بر قاج یوز
عالمہ بی بر آرادہ بولندیرہ جق جسامتدہ
آبارت ماللر انشاسی طریقہ اختیار
اولنمقدہ در .

مع مافیہ مز دحاً یشامق ، اقامت
ایتمک خصوص سندنہ ممالک شرقیہ اہالیسی
ینہ ممالک غربیہ اہالیسنہ مقیس اولمہ جق
بر حالہ بولنمقدہ در . ممالک عثمانیہ نک همان
هر برندہ امشالی کورلدیکی وجہ ایلہ
بش اون ایراسی اولان بر آدم کندیسنہ
مخصوص کوجک بر خانہ وجودہ کتیرہ رک
اورادہ باشلی باشنہ یشامغہ موفق اولہ -
بیلورکہ شو کیفیت تحت عمومہ نقطہ
نظر نچہ اوروپا لیلر زردندہ بیلہ بر نعمت
اولقی اوزرہ تلقی اولنمقدہ در .

اوروپا یک بعض یک بیوک شہر لرنده
امشالی کورلدیکی وجہ ایلہ مز دحاً اقامت
ایدیلن برلر آز زماندہ علل ساریہ منہی
حالی کسب ایدرک تلف نفوسہ باعث
اولنمقدہ در .

مثلا لوندرہ دہ ممکن باشنہ حد
متوسط اولہ رق سکز نفوس بولنمقدہ
اولسیلہ بین الاہالی تلفات بیکدہ بکرمی
اوج رادہ سندنہ قالیور . حالہ کوجہ شہر
مذکورک احوال اقلیمیہ سنہ کورہ تلفات
نفوسی دہا زیادہ اولقی لازم کلدیکی حالہ
بودرجہ دہ قلمسی مختصر آ بر خانہ دہ بالنسبہ
آز نفوس ساکن اولمسندن ایلری کلکدہ
اولدینقی سائر بلاد جسیمہ نک احوال
صحیہ سی اثبات ایلیمکدہ در .

فی الحقیقہ بر سندنہ حد متوسط اولہ رق
خانہ باشنہ ۳۲ نفوس اصابت ایتمکدہ
اولوب ۱۰۰۰ دہ بکرمی بش ، بارسدہ
خانہ باشنہ ۳۵ نفوس اصابت ایدرک
۱۰۰۰ دہ بکرمی سکز ، پترسبورغ دہ خانہ
باشنہ ۵۲ نفوس اصابت ایدوب بیکدہ ۴۱ ،
ویانہ شہرندہ ایسہ خانہ باشنہ الہی بش

کشی اصابت ایدرک بیکدہ ۴۷ کشی تلف
اولنمقدہ ایتمش .

لوندرہ نک حال مستثناسی عملہ وسائر
ایشجیلرہ ارباب تجارت و سائرہ نک
کوندوزلری داخل شہر دہ الک غلبہ نک
برلردہ اقامت ایتدکن سکرہ اقشاملری
اطراف شہر دہ واقع متفرق خانہ لریسنہ
جکیلوب اورادہ اختیار اقامت ایتملرندن
نشأت ایدیلور .

لوندرہ دہ بر عالمیہ آریچہ بر خانہ
وجودہ کتیرمک اوزرہ غایت بیوک
سرمایہ لی قومانیہ لر تشکل ایتمش ، مؤخرآ
بقومانیہ لر انکترہ نک جہات سائرہ سندنہ
تعمم ایتمش اولدینندن الیوم موجود
سرمایہ لری بر میلیار فرانکی تجاوازا یتمشدیر .
یالکز لوندرہ دہ اجرای معاملہ ایدن
درت قومانیہ ۹۲ ملیون فرانقندن عبارت
بر سرمایہ مالکدرلر .

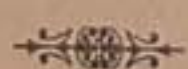
بقومانیہ لر قسماً ارباب خیر
وحسنانک اغانہ لرنندن متشکل ایتمش .
مثلا (پیبودی) اسمندہ بر صاحب خیر
چین وفانسدہ مذکور قومانیہ لرہ اون
ایکی یحق ملیون فرانق ترک و ہبہ ایلیمشدیر .
لکن قومانیہ لرک تزیید ثروت

و معاملہ ایتملری الک جوق صورت تشکل
وادارہ لرینک نتیجہ سیدر ، بونلر عملیہ ،
مغازہ و قاریقہ لردہ کوجک مأموریت لردہ
بولنان آدمارہ تقاسیط سنوبہ ایلہ اثمانی
تادیہ ایدلمک اوزرہ یایلمش کوجک ،
منتظم خانہ لر صانیورلر . عالمہ رئیس وفات
ایدہ جک و بناء علیہ تقاسیط سنوبہ نک
تادیہ سی امکان خارجنہ جیقہ جق کی
بر احتمالہ قارشیدہ بشقہ بر سیفورطہ
معاملہ سی اجرا ایدلمکدہ اولدینندن
بوسایہ دہ بروفات و قوعندہ بر عالمہ تقاسیط
سنوبہ تادیہ سنہ حاجت قالمقسنرین بر خانہ
مالک اولنمقدہ در .

لوندرہ شہرندہ موقع تطبیقہ قونیلوب
فوائد عظیمہ سی مشاہدہ ایدلمش اولان
بقومانیہ لر مؤخرآ انکترہ نک بلاد

سائرہ سندنہ دخی تشکیل ایدلمش اولدینندن
انکترہ دہ بر عالمہ نک باشلی باشنہ بر خانہ سی
بولنقی مسئلہ سی حل ایدلمش دیمکدہ .
انکیزلر ہر درلو مشتملاتی و کوجک
بر باغچیسی ایلہ بولہ بر خانہ بی نہایت اوج
بیک فرانغہ میسدانہ کتیرمک جارہ سی
بولمشلردہ . بواوچ بیک فرانق بکرمی
سنہ دہ کاملاً تادیہ ایدلمک اوزرہ بکرمی
تقسیمہ تقسیم ایدلمکدہ اولدینندن بر عالمہ
سنہ دہ نہایت ۴۱۷ فرانقندن عبارت بر
مبلغ اعطاسیلہ - کہ بو مبلغ بر سنہ دہ
اقامتکایچون و برہ جکی بدل ایجار دندہ
آزدر - بکرمی سنہ نہایتدہ باشلی باشنہ
بر خانہ سی صاحب اولنمقدہ و بوندن فضلہ
اولقی اوزرہ دہ شاید موت ناکہانی کی
بر حال و قوعندہ دہ تقاسیط سنوبہ بی اعطا
ایتمکسنرین عالمہ نک بر خانہ سی مالک اولمسنی
تأمین ایدن بردہ سیفورطہ سی مالک
بولنمقدہ در .

هر مملکت ایچون سزای امتثال
اولان شو ممالک مملکت مزجہ صورت
تطبیقہ ان شاء اہ کلہ جک نسخہ لرمزک
برند بر مقالہ مخصوصہ یازہ جقمزری
شمدیدن وعدہ ایدرز .

ادیب ذی اقتدار سعادتلو فائق رشاد
یک افندی حضرت لری طرفندن ارسال
بیورلشدیر :

عزتلو برادر دم افندم

دون شفاہاً عرض ایلدیکم وجہ ایلہ
قدمای شعرا دن حاجی کال نامندہ بر ذات
کرک کندیلہ معاصر بولنان کرک دہا
اول کلن شعرا نک یکدیگرہ نظیرہ اولہ رق
سولدنکری غزلیات ، قصائد ، تموت
وسائرہ بی جامع کبریا الحیم بر دیوان
ترتیب واسعی (جامع النظائر) تسبیہ
ایلمش کہ بر نسخہ سی کتب خانہ عمومیدہ در .
ادرنہ لی (نظمی) نک دہ بویولہ . بو

اسمه بر اثری اولدنی مروی اینه
کورمه موق اولدم . بو ذات ده حاجی
کاکلن صوکره کلنله زماننده بولسان
شمرانک نظارنی جمع ایتمش . معهود
(تذکره) نک تحریریه اوغراشدیغ
واجرای تبعات ایلدیکم صیرمه (جامع
النظار) ی کورمکلکم اوزرینه بنده کزده
نظمی دوریه اودوردن ، یعنی اون ایکنجی
عصر اوانلندن اعتباراً زماننزه قدر
اولان شمرانک نظارنی ینسه بو عنوان
آلنده جمع ایتمک ایستهرک بر طرفدن
تذکره نک تحریرینه دوام ، بر طرفدن ده
دیواللره مجامع مخصوصهده بولدیغ
نظیره لری بر دفتره قید ایلدم . اییجه
بر نی اولدی . اما اتمامی خیلی وقته
محتاج . مع مافیه کوستردیککز صورت
قبول اوزرینه شمعی به قدر طویلایه
بیلدکرمی مجموعه ادبیه کزک بوکا مخصوص
اوله جق قسمته درج اولتق اوزره طرف
عالیکزه کوندرم حکم . بودفعه لقی موقوف
ورقده محرر غزلیاتی تقدیم ایلدم .

ندیم

قاشلرین بالاده سیرایت رخلرین کور زبرد
قیل تماشنا خلدی زیر سایه شمشیرده

خوابده کورسه بدی کرشیرین صفای ساعدین
طانی جانندن واروبال یوردن جوی شیرده

لعل ایدوب خورشیدی ریزان ایتدی آیدن
در ناب

ای بری سحر ایتدی شرمک صنعت تفتیرده

کوشه ابرودن ایرماز دل خونکشته من
لکه خوندرکه قالمش دامن شمشیرده

طالمسون دریای عشقه ایتمین سردن جدا
عقلی دستارندن اول ساحل تدبیرده

تاروبودی ترک تاروبود هستیر آلک
شال درویشی طوق نماز سودیکم کشمیرده

معنی عشقی سکا کوسترمک اولماز زاهد
بر بریدر اول که کزمنه کوچه تعبیرده

نیل مطلب خاطر آزاده بی درقید ایدر
بسته در کاری کشندک کردن تخمیرده

کور تماشایی ندیم سینه نامی خان دخی
کوی و جوکان اوینادر سه وادی تنظیرده

عزت علی پاشا

شیوه تغییر اولماز جنبش تقدیرده
عقل ایله بیوده کزمنه کوچه تدبیرده

روحدر ینش فزای چشم اولان قالب دکل
قوت ینش بولماز دیدنه تصویرده

اوله جویای لطافت خط سبز یاردن
کل کبی خاصیت اولماز خار دامنگیرده

قیل تماشنا زلف ایله چار ابروان دلبری
بر رباعیدر اوکویا بنه زنجیرده

اهل تمیز اولدیفین دلریش هپ ایما ایدر
دیدنه سوراخه باقی غریبال ایله کفکیرده

کوشه ابروده رسم خط و خال فہم ایدر
آیت فتحی کورنلر صفحه شمشیرده

یستدن رفتار ایدن آخر ایدر کارین تند
لغمه مک آهنگینی کوش ایله بملہ زبرد

آکلار ارباب ستم فریاده معتاد اولدیفین
کوش ایدن آواز شخصی حلقه زهکیرده

دخترز تازه لر بزمنده راحتیب اولور
مضطربدر باده دست رعشه دار پیرده

فہم ایدر آندن کرفتاران عشقک حالی
سیر ایدن طوق کندی کردن تخمیرده

صحبت پاکان ایدر بد طینتانی سر بلند
ظاهر اولمشدر بو حالت قصه قطمیرده

کرم عنان شوق ایدوب عزت کیت خامه بی
آت سور سنده ندیمه وادی تنظیرده

نورس قدیم

خسته عشقه افافت یازمامش تقدیرده
باب باب آجدم باقوب زائرجه تدبیرده

صفحه رویکده رسم خطکی دیر سیر ایدن
حاشیه یازمش سیاهی نسخه تنویرده

لعلک ای مه زیر خط پشت لبه ماحصل
معنی رنگنه اکزدر برده تعبیرده

زیر زلفنده احوال روی طالمسوزه باقی
هدوی آتش پرستدر کیم یاتور زنجیرده

کاه سبجه کاه می که شرحه جکدم سینه به
سودیکم سیاهه کاهلر جکدم سنی تسخیرده

حالت مژگان وزلف و ابروانک یوق هله
تیرده ، ای قاشی یا زنجیرده ، شمشیرده

خانه سن شاعر نیجه معمور ایدر کیم کاه
عاجز و حیران قالیر بر پیتی تعبیرده

حال خاموشانه گلز نا قیامت انقلاب
مخمسب قورقوسی یوقدر مجلس تصویرده

کر سنه چشمان ایله مسفره اولمقدنسه جوع
سہلدر الله اعلم دیدنه دلسیرده

ای کوکل مستلزم غفران ایتمش فرط قصور
یک قصور ایلر هله تقصیر ایدن تقصیرده

ژنکیاب اولماز فلک آینه عالمیا
سبنه بی کبنه می سودک ندر تکدیرده

باد بایان هنر ایرمز غبار یایمه
پیروم نورس ندیمه وادی تنظیرده

عاطف دفتردار

وار ایتمش صد آفرین عین حقیقت تیرده
جشمی دربی قالدی کیتدی حلقه زهکیرده

چارسوی وزن تقدیرانی بیلمز آکلماز
معتنا رقتار اولانلر کوچه تدبیرده

خامه آتش زبانددر شمع ارباب سخن
صیقجه صیقجه قطع ایدر لر مجلس تخمیرده

گلدی آغوش وصله شاهد مقصود من
ساعد تدبیری تقصیر ایتمک تشمیرده

روح بولدر مقدر ایش لاف زبان همه
قوت کیرایی یوقدر بنجه تصویرده

درهم اوله اضطراب عشقندن ، آینه به
لطفی سببا یک صفادر صورت تکدیرده

قطع امید ایلسه کمنون قل غمزه بز
قالمسه اندیشه من جوهر کبی شمشیرده

در کیندر دام رسوائی صاقین ای جلیه کر
لاابلی کزمنه یکده وادی تزویرده

یکه ناز اولقی ندیم آسا تکلفدر سکا
عاطفا بیروک ایلہ ساحه تنظیرده

راغب پاشا

اولدنجہ تا نوشته فہرس تقدیرده
مقصد و مطلب بولماز نسخه تدبیرده

جلوہ کاه یار اولان دل نقش غیر ایتم قبول
صورت دیگر محال آینه تصویرده

خون کرم عاشقانندن موی آتشیدر
بیج و تاب سامه جوهر صفحه شمشیرده

اولمده اهل سوادک وضع بختی واکون
سرفرودر کار خامه حالت تخمیرده

اول بتک چشم سختکو و لب خاموشنه
نکته سنج اولقی قولای سوز آشنا تعبیرده

رہروی سرمزلہ واصل هوای عشق ایدر
بر آدیم کینمز بر وبال اولدنجہ تیرده

آلدی میدانی بووادیده ندیم بکه ناز
اوله چوق رفتارہ راغب وادی تنظیرده

مزارستانده

« محمد علی یک برادر مه »

مزارستان !

اوف ! بتون مللرک ، بتون فریادلرک ،
کوز یاشلرینک ، سعادتلرک کیزلندیکی ،
کوملدیکی بومزین طوبراقنر ، خورشید
حیانک ، خورشید اقبالک مغرب قناسی
اولان بومظلم لرلر ، دماغی بر جوق
تفکرات ایلہ تخمیریش ایدیور ، کوتلی بر
بنجہ ملال التسنده از مکہ چالیشیوردی .
اوراده بن اغلاہرق یاواش ، یاواش ،
تزمیه ، ترمیه بویور ، تکمیل روحه
استیلا ایدن تاترک اسرار خفیه سنی
اکلاہ مایوردم .

مزارستان ! . . .

دهشتلی بر حقیقتی بزه اخطار ایدن
بومساحی استقبال محل اعصابده مدید
لرزمدر حصوله کتیریوردی .

فقط نیچون ؟ . . . بن آندن قورقیور .

میدم ؟ . . . خیر ، خیر ، آه ! سببی
اکلاشیلہ میان ، بیلنہمین بر طاقم سرائر
نهایتمز دوشونجہ لر ، دها دوشوروسی
فللمتلرہ بوغولمش ، ماتلرہ بوروش بر
طاقم افواج تخطرات بی سارصیوردی
بی تدهیش ایدیوردی .

بوراسی ، جانم قدر سودیکم بر جوق
کیمسه لری آغوش سیاهنده ، آغوش
مهلکنده بی رحمانه جور و تمشیدی ، ظالمانه
عوا ایتشدی .

بختیارلق کبی کونشدن ده محروم ،
هروقت ، کدرلری کبی ظلال ایلہ الوده ،
غمندن بشقه هرشیدن آزاده اولان بو
باردیرلر ، برکون بکاده مسکنی اوله جقدی ؟
بی دمی آنلر کبی فہر ایلده جکدی ؟ . . .
سما ، حزین ، حزین اغلا یوردی :
سربن بر صوک بهار روزکاری شدلی ،
شدلی اسبور ، ادوار سالفه بی پیش